

PRAVOSUDNI MONITOR

PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE O REFORMAMA U PRAVOSUĐU

3
BROJ
decembar

SADRŽAJ

TEMA 1

Neustavno djelovanje Ustavnog suda

TEMA 2

29 sudija i 11 državnih tužilaca podnijelo ostavke za dvije godine

TEMA 3

Sudija Danilo Jegdić osuđen na kućni zatvor, dio optužnice zastario zbog odugovlačenja suđenja

TEMA 4

Nakon 22 mjeseca od potvrđivanja optužnice, suđenje Medenicama kreće ispočetka

TEMA 5

Specijalno odjeljenje Višeg suda u Podgorici čeka pojačanje, ali i osipanje kadra

TEMA 6

Analiza rada Sudskog savjeta u 2023. i 2024.

TEMA 7

Analiza rada Tužilačkog savjeta u 2023. i 2024.

TEMA 8

Dizdarević jedini kandidat za člana Sudskog savjeta, čeka se kompletiranje Tužilačkog savjeta

TEMA 9

Opomene iz Strazbura zbog neažurnosti

TEMA 10

Specijalna državna tužiteljka ponovo osuđena u prvom stepenu - sedam mjeseci zatvora zbog zloupotrebe položaja

TEMA 11

Osnovni sud u Baru - sudije prosječno opterećene 941 predmetom

TEMA 12

Povučen predlog o izmjenama ZKP-a o produženju pritvora

TEMA 13

Suočavanje sudija u podgoričkom Višem sudu zbog sporne presude

KRATKE VIJESTI

TEMA 1

NEUSTAVNO DJELOVANJE USTAVNOG SUDA

Skupština Crne Gore je 17. decembra konstatovala prestanak funkcije sutkinji Ustavnog suda Dragani Đuranović. To je izazvalo proteste opozicije, koja je do kraja decembra prekinula sva zasijedanja crnogorskog parlamenta, tražeći da se ta odluka poništi kao protivna Ustavu Crne Gore.

Odluka je donijeta nakon što je 11. decembra, predsjednica Ustavnog suda, Snežana Armenko, skupštinskom odboru, na njegov zahtjev, dostavila informacije o datumu rođenja i godinama staža za svih šest sudija Ustavnog suda. Na osnovu dobijenih informacija, Ustavni odbor je utvrdio da je sutkinja Đuranović stekla uslove za odlazak u penziju po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju (ZPIO), pa je Skupština donijela odluku o prestanku njene funkcije, jer je Ustavom propisano da sudiji funkcija prestaje "kad ispuni uslove za starosnu penziju".

Ustavom je propisano i to da Ustavni sud nastupanje razloga za prestanak funkcije utvrđuje na sjednici i o tome obavještava Skupštinu. Međutim, Ustavni sud na sjednici u junu, kada se raspravljalo o ispunjenju uslova za prestanak funkcije sutkinje Dragane Đuranović, takvu odluku nije donio jer je za ispunjenje uslova glasalo dvoje sudija, dok je četvoro bilo protiv. Razlog za ovakav ishod glasanja bio je taj što su protiv glasali i dvoje sudija koji su u tom trenutku već ispunili uslove za penziju prema ZPIO, kao i sama sutkinja o čijem prestanku funkcije se raspravljalo.

Činjenica je i da je za troje od ukupno šest sudija, koliko ih je do 17. decembra bilo u Ustavnom sudu, sudijska funkcija već morala da prestane jer su ispunili uslove za penziju. Međutim, oni smatraju da na funkciji mogu da ostanu još godinu dana, do termina obaveznog prestanka radnog odnosa prema Zakonu o radu. Svim ostalim sudijama u državi funkcija prestaje kada ispune uslove za penziju u skladu sa ZPIO.

U NVO Akcija za ljudska prava (Human Rights Action – HRA) smatraju da je tačno da odluku o razrješenju sutkinje Đuranović Skupština nije donijela u skladu sa procedurom

Skupština Crne Gore je 17. decembra odlučila o prestanku funkcije sutkinje Ustavnog suda Dragane Đuranović, što je izazvalo proteste opozicije zbog nepoštovanja ustavne procedure. HRA upozorava da je sudijama Ustavnog suda omogućeno da same odlučuju o prestanku sopstvenih funkcija, što oni zloupotrebljavaju.

koja je propisana Ustavom i Zakonom o Ustavnom sudu, jer većina sudija nije smatrala da Skupština treba da bude obaviještena o tome da je ta sutkinja ispunila uslov za prestanak funkcije.

“Međutim, ta odluka Ustavnog suda, koja je inače grubo kršenje Ustava Crne Gore, nije regularno donijeta, jer je u njenom donošenju učestvovala i sutkinja o čijem se prestanku funkcije neposredno odlučivalo, iako je morala biti izuzeta”, ističu u HRA.

Pojašnjavaju da temeljno pravno načelo *Nemo iudex in causa sua* (niko ne može biti sudija u svojoj stvari) važi i za Ustavni sud Crne Gore.

“Sudijama Ustavnog suda se dopušta da odlučuju o sopstvenim pravima i da, u krajnjem, onemogućavaju izbor novih sudija. Ako se ovaj pravni skandal nastavi, [sve sudije Ustavnog suda se jednostavno mogu smatrati i doživotno vezanim za svoje fotelje, a integritet tog suda sasvim urušenim](#)”, zaključuje HRA.

Iz ove NVO su pozvali Ustavni sud da ne dozvoli da sudije, o čijem prestanku funkcije se odlučuje, odlučuju u svojoj stvari:

“Ako nema većine potrebne za donošenje odluke, onda je na Skupštini, odnosno predsjedniku Crne Gore, da odluče da li da pokrenu proceduru izbora novih sudija ili ne”.

U međuvremenu, Ustavni odbor je 23. decembra raspisao oglas za dvoje nedostajućih sudija Ustavnog suda, jer još uvijek nije izabran novi sudija umjesto Milorada Gogića, kome je prestanak funkcije konstatovan prije Đuranović.

Međutim, zabrinjava i to što je, osim sutkinje Đuranović, još dvoje sudija, i to u maju i junu, ispunilo uslov za penziju i prestanak sudijske funkcije – Budimir Šćepanović i Desanka Lopičić.

Ustavni sud je na sjednici 25. decembra odlučio da obavijesti nadležnog predlagača, predsjednika Crne Gore, da su se stekli uslovi za raspisivanje javnog poziva za izbor sudije koji bi popunio mjesto sudije Šćepanovića. Dvoje sudija je smatralo da je Šćepanović već ispunio uslove za penziju 31. maja 2024, na osnovu ZPIO, a troje, među kojima i sam Šćepanović, da će ispuniti uslove za prestanak funkcije tek 31. maja 2025, na osnovu Zakona o radu. Za sutkinju Lopičić još nije dostavljeno takvo obavještenje. Predsjednik je onda najavio da će raspisati konkurs za izbor jednog sudije.

HRA je 26. decembra prijavila sudiju Šćepanovića Agenciji za sprječavanje korupcije (ASK) zato što je učestvovao u odlučivanju o prestanku sopstvene funkcije. On se našao u očiglednom sukobu interesa koji nije prijavio, iako je to bio

obavezan da učini na osnovu Zakona o sprječavanju korupcije. ASK je pokrenula postupak protiv sudije Šćepanovića.

HRA već godinama ukazuje da sudijama Ustavnog suda Crne Gore funkcija prestaje po istom imperativnom ustavnom pravilu po kojem je propisano da prestaje i svim drugim sudijama u državi, tj. kad "ispune uslove za starosnu penziju". Ove uslove propisuje isključivo ZPIO, a ne Zakon o radu, kako smatraju pojedine sudije u Ustavnom sudu.

HRA očekuje da Skupština Crne Gore hitno sprovede sve potrebne procedure za izbor nedostajućih sudija Ustavnog suda kako ne bi ponovo ugrozila rad tog suda i opstruirala pregovore sa Evropskom unijom.

TEMA 2

29 SUDIJA I 11 DRŽAVNIH TUŽILACA PODNIJELO OSTAVKE ZA DVIJE GODINE

Tokom 2023. i 2024, čak 40 nosilaca pravosudnih funkcija u Crnoj Gori podnijelo je ostavke. Neophodno je hitno popunjavanje upražnjenih mjesta, ali i preispitivanje opravdanosti tzv. funkcionerskih naknada, koje se dodjeljuju u slučaju podnošenja ostavke i prilikom disciplinskog gonjenja koje bi moglo dovesti do razrješenja.

Tokom 2023. i 2024. godine crnogorsko pravosuđe je svojevrijedno napustilo 40 nosilaca pravosudnih funkcija. Ostavke je podnijelo ukupno 29 sudija i 11 državnih tužilaca. Ta tema je aktuelizovana nakon što su pravosuđe u novembru i decembru ove godine napustile državna tužiteljka Đurđina Nina Ivanović (Vrhovno državno tužilaštvo) i sutkinja Vesna Vučković (Vrhovni sud Crne Gore).

Direktorica NVO Akcija za ljudska prava Tea Gorjanc-Prelević navodi tri osnovna razloga za masovne ostavke sudija i tužilaca.

“Situacija za rad u sudstvu i državnom tužilaštvu je loša. Nedostaje znatan broj i sudija i državnih tužilaca, što znači da svi koji sada rade te poslove nose teret i za druge. Plata ne prati složenost i teret posla, a tehnički uslovi za rad su nepovoljni. S druge strane, ostavka je zgodan potez za neke neodgovorne ljude, zato što sav teret i pritisak nestaju, a ostaje funkcionerska naknada, u punom iznosu plate za godinu dana ili čak dvije, ako toliko nedostaje do penzije, kao i otpremnina. Ako su još sudija ili državni tužilac krivi za disciplinski prekršaj, onda je ostavka idealno rješenje, jer se disciplinski postupak odmah gasi, a ne gubi se naknada. Štaviše, isplaćene naknade ostaju i ako sudija ili tužilac budu pravosnažno osuđeni za krivično djelo koje bi dovelo do njihovog razrješenja da nisu podnijeli ostavku. Treći, najaktuelniji razlog, je frontalni napad neodgovornih političara koji unižavaju funkcije sudija i državnih tužilaca. Činjenica da političari ni protiv koga ne podnose krivične prijave najbolje pokazuje koliko su njihove izjave potkovane

i čemu zapravo služe. Međutim, u javnosti to opasno ugrožava integritet sudstva i tužilaštva i dovodi i ljude koji časno rade posao da se zapitaju: šta će to meni”, kazala je za “Dan” Gorjanc-Prelević.

Advokat Veselin Radulović smatra da bi, iako su ostavke lični čin pojedinca za koji nisu potrebna obrazloženja, bilo korisno da javnost zna razloge za takve odluke. Takođe, napominje da je od izuzetne važnosti da se blagovremeno popunjavaju nedostajuća mjesta, te da se Tužilački savjet i Sudski savjet kompletiraju.

TEMA 3

SUDIJA DANILO JEGDIĆ OSUĐEN NA KUĆNI ZATVOR, DIO OPTUŽNICE ZASTARIO ZBOG ODUGOVLAČENJA SUĐENJA

Sudija Osnovnog suda u Podgorici, Danilo Jegdić, osuđen je na šest mjeseci kućnog zatvora zbog falsifikovanja zapisnika, nakon osam godina suđenja i nastupanja zastarjelosti za jedan dio optužnice. Sudski savjet donio odluku o prestanku njegove funkcije, a Vrhovni sud će ispitati odgovornost za nastupanje zastare.

Suspendovani sudija Osnovnog suda u Podgorici, Danilo Jegdić, optužen da je u periodu od 16. septembra 2014. do 12. aprila 2016., falsifikovao šest zapisnika, pravosnažno je osuđen na šest mjeseci kućnog zatvora. Tom presudom je, nakon žalbe, podgorički Viši sud preinačio onu koju je Osnovni sud u Nikšiću donio u maju 2024. kada je Jegdića osudio na sedam mjeseci zatvora za produženo krivično djelo falsifikovanje službene isprave.

Pravosnažna presuda je donesena nakon osam godina suđenja, što je dovelo do toga da suspendovani sudija dobije manju kaznu od one koju je potencijalno mogao da dobije – od tri mjeseca do pet godina zatvora. Naime, zbog odugovlačenja postupka u nikšićkom Osnovnom sudu, nastupila je apsolutna zastara za jednu od radnji koje je Jegdić preduzeo, a koja mu je stavljena na teret (falsifikovanje zapisnika), jer je od njenog izvršenja proteklo deset godina.

Predsjednica Vrhovnog suda Crne Gore Valentina Pavličić poručila je da će komisijski utvrditi ko je odgovoran za nastupanje zastare jednog dijela optužnice protiv suspendovanog sudije.

“Tražiću kontrolu svake pojedinačne radnje koja je procesno preduzeta u tom predmetu, a onda ćemo komisijski sagledati da li postoji i čija individualna odgovornost za nastupanje zastare i ako je bude, budite sigurni da će biti pokrenuti postupci”, izjavila je Pavličićeva na konferenciji za medije 17. decembra.

Iz nikšićkog suda su ranije odbacivali odgovornost i tvrdili da su njihove sudije postupale ažurno, ali da je, uz pandemiju koronavirusa i štrajk advokata, najveći broj odlaganja ročišta (većina od skoro 60 ročišta) prouzrokovao okrivljeni Jegdić.

Postupak protiv njega je u Nikšiću prvo četiri i po godine vodio sudija Igor Đuričković, a kad je on napredovao u Specijalno odjeljenje Višeg suda u Podgorici, predmet je preuzeo sudija Sava Muškić, koji je nakon dvije godine suđenja, u maju 2024. Jegdića proglasio krivim.

Sudski savjet je 27. decembra, nakon donošenja osuđujuće presude, donio odluku o prestanku sudijske funkcije Danilu Jegdiću. On je od 2017. godine bio suspendovan sa funkcije zbog krivičnog postupka koji se protiv njega vodio.

TEMA 4

NAKON 22 MJESECA OD POTVRĐIVANJA OPTUŽNICE, SUĐENJE MEDENICAMA KREĆE ISPOČETKA

Suđenje Vesni Medenici i njenom sinu Milošu počinje iznova, jer je predmet dodijeljen novoj predsjednici sudećeg vijeća, Vesni Kovačević. Proces traje već skoro dvije godine uz preko 20 odgađanja i bez značajnog napretka. Ako presuda ne bude donijeta do oktobra 2025, Miloš Medenica će biti pušten iz pritvora.

Ponovo počinje suđenje Vesni Medenici, bivšoj predsjednici Vrhovnog suda, njenom sinu Milošu i ostalim osumnjičenim članovima kriminalne organizacije. Predmet je, zbog dugotrajnog bolovanja predsjednice sudećeg vijeća Nade Rabrenović sada dodijeljen sutkinji Vesni Kovačević. Prvobitni proces trajao je godinu i 10 mjeseci, a tokom tog perioda zabilježeno je više od 20 odgađanja ročišta.

Međutim, u predmetu nije ni bilo značajnog napretka, jer nakon što su Vesna Medenica i njen sin 7. septembra 2023. iznijeli odbranu, nijedno ročište nije održano. Razloge odlaganja ročišta analizirali smo u [Biltenu br.1](#).

Prilikom odabira novog sudije, predsjednik Višeg suda u Podgorici Zoran Radović se pozvao na član 174 stav 2 Zakona o krivičnom postupku, koji propisuje da se predmeti hitne prirode mogu oduzeti sudiji ako nije u mogućnosti da postupak vodi u zakonskom roku. Odluka je donesena u cilju očuvanja prava na pravično suđenje u razumnom roku.

Ako do oktobra 2025. ne bude donijeta presuda u ovom predmetu, Miloš Medenica, koji je još uvijek u pritvoru, biće pušten na slobodu. Prema Zakoniku o krivičnom postupku, sud je dužan da u roku od tri godine od dana podizanja optužnice donese presudu, a ako to ne učini, ili ako ona bude oslobađajuća, više ne može produžavati pritvor optuženima.

Kriminalna organizacija koju je stvorio, kako se u optužnici navodi, optuženi Miloš Medenica, tereti se da se bavila švercom cigareta i marihuane, kao i nezakonitim uticajem na

donošenje sudskih odluka. Među osumnjičenima se nalaze i policajci, carinici, bivši fudbaler, te druge javne ličnosti. Ovaj slučaj je privukao pažnju međunarodne javnosti, naročito nakon što su transkripti sa aplikacije "Skaj" omogućili razotkrivanje mreže nezakonitih aktivnosti.

TEMA 5

SPECIJALNO ODJELJENJE VIŠEG SUDA U PODGORICI ČEKA POJAČANJE, ALI I OSIPANJE KADRA

Sudski savjet odlučio da udvostruči broj sudija u Specijalnom odjeljenju Višeg suda u Podgorici. Pitanje je hoće li to poboljšati efikasnost, jer su se skoro sve postojeće sudije prijavile za napredovanje i napuštanje tog suda.

Sudski savjet je na sjednici 13. decembra jednoglasno odlučio da poveća broj sudija u Specijalnom odjeljenju Višeg suda u Podgorici. Sud bi, prema toj odluci, trebalo da dobije još šest sudija. Takođe, zaključeno je da je potrebno povećati i broj savjetnika tako da svaki sudija ima po jednog.

U Specijalnom odjeljenju u ovom trenutku na najtežnim krivičnopravnim predmetima iz oblasti organizovanog kriminala, radi šest sudija i dvoje sudija za istragu. Prema informacijama iz oktobra 2024. godine, na spisku imaju 162 neriješena predmeta.

Hoće li odluka Sudskog savjeta doprinijeti ažurnosti Specijalnog odjeljenja, pitanje je, jer je nakon sudija/sutkinja: Vesne Kovačević, Sonje Keković, Nenada Vujanovića i Igora Đuričkovića, još jedan sudija tog odjeljenja Amir Đokaj, iskazao želju da napreduje i pređe u Apelacioni sud Crne Gore. Za sada jedino sutkinja Nada Rabrenović, koja je na dužem bolovanju, nije iskazala namjeru da napusti Specijalno odjeljenje Višeg suda u Podgorici.

TEMA 6

ANALIZA RADA SUDSKOG SAVJETA U 2023. I 2024.

„Analiza postupaka izbora, napredovanja i utvrđivanja odgovornosti sudija u Crnoj Gori u 2023. i 2024. godini“ *Akcije za ljudska prava*, pokazuje zabrinjavajuće stanje u crnogorskom sudstvu, prije svega zbog nedostatka sudija. Ipak, uočeni su pomaci u radu Sudskog savjeta koji su konstatovani u dokumentu.

„Stigli smo do jednog savremenog izdanja Sudskog savjeta sa, najčešće, ažuriranom internet stranicom, koji sprovodi intervjue i bira sudije bez skandala“, naglasila je direktorica HRA Tea Gorjanc-Prelević. Međutim, sada je važno, kaže ona, da Sudski savjet zbog ulaska u Evropsku uniju što brže ispuni očekivanja Evropske komisije i

Analiza HRA pokazuje zabrinjavajuće stanje u crnogorskom sudstvu, naročito zbog nedostatka sudija, dok su uočeni pomaci u radu Sudskog savjeta.

„obezbijedi transparentno, ažurno, nezavisno ali i odgovorno sudstvo, otporno na političke i druge neprimjerene uticaje“.

U analizi HRA je konstatovano da je od početka 2023. do novembra 2024. godine konstatovan prestanak funkcije za 51 sudiju. U istom periodu je izabrano 50 kandidata za sudije koji su upućeni na obuku, 46 kandidata je izabrano za sudije posle završene obuke, 16 sudija je napredovalo u sud višeg stepena, a izabrano je i 12 predsjednika sudova.

Ipak, uočeno je da Sudski savjet nije blagovremeno sprovodio postupke izbora kandidata za sudije, da je bilo potrebno u prosjeku šest mjeseci od raspisivanja oglasa do upućivanja kandidata na obuku, odnosno čak četiri mjeseca da bi se kandidati posle okončane obuke izabrali za sudije. **“Ova neblagovremenost ima znatne posljedice, s obzirom na hronični nedostatak sudija u crnogorskom sudstvu”**, konstatovano je u dokumentu HRA. Zato je i **“upućivanje sudija na privremen rad u sudove sa velikim zaostatkom, mjera koju bi trebalo više koristiti i za koju bi sudije trebalo dodatno motivisati propisivanjem novih podsticajnih mjera”**.

Predsjednik Sudskog savjeta Radoje Korać je, prilikom prezentacije rezultata analize, kazao da popunjavanje sudijskih mjesta nije lak proces, tim prije što je interesovanje za te pozicije slabije nego u ranijem periodu.

„Nemamo bazu iz koje možemo da biramo sudije... Često smo u situaciji da izaberemo samo one koji su se prijavili jer ispunjavaju minimalne uslove, a nekad se prijavi i manji broj kandidata od onog koji je tražen“, kaže Korać. Da ne bi dolazilo do paralisanja sudova predlaže angažovanje tzv. zamjenskih sudija.

„To su iste sudije kao i ove druge, samo što bi imale obavezu da po odluci Sudskog savjeta budu raspoređene tamo gdje određeno vrijeme fali sudija. Kad bi takav sudija išao od suda do suda, onda bi on za 15 ili 20 godina imao pravo da izabere da ostane kao stalni sudija u nekom određenom sudu“, objašnjava Korać.

Novoizabrana predsjednica Vrhovnog suda Valentina Pavličić je konstatovala da naš pravosudni sistem proizvodi zaostatke koje treba riješiti. **„Rješavaćemo ih, nećemo ih gomilati, ostavljati za neke druge prilike. U tom segmentu vidim i očekujem, prije svega, i logističku podršku ostale dvije grane vlasti. Da svaka u okviru svojih nadležnosti obezbijedi ono što je neophodno crnogorskom sudstvu da sudi u razumnom roku“**, poručuje Pavličićeva, koja ističe i važnost odupiranja bilo kojoj vrsti pritiska.

Analiza ističe probleme pri utvrđivanju disciplinske i etičke odgovornosti sudija. Za dvije godine, disciplinska odgovornost je utvrđena samo u jednom predmetu i to nepravosnažno.

Da pritisaka ima, pokazuju brojni primjeri tokom analiziranog perioda. Najčešće su u pitanju političke prirode, ali su zabilježeni i verbalni napadi i prijete sudijama, čime je ugrožavan integritet i nezavisnost sudstva, konstatovano je u dokumentu HRA. **“Posebno su zabrinjavajući paušalni politički napadi visokih državnih zvaničnika na sudsku granu vlasti. Sudski savjet je više puta reagovao u ovakvim situacijama, ali su zabilježeni i propusti da reaguje, odnosno reakcije sa zakašnjenjem”**, piše u analizi.

Ocijenjeno je i da nisu sve odluke Sudskog savjeta o napredovanju sudija dovoljno obrazložene, te da je slična situacija bila i prilikom izbora predsjednika sudova.

U analizi HRA je konstatovan i problem funkcionisanja Komisije za Etički kodeks sudija. To tijelo je 20 mjeseci bilo u blokadi zbog nedostatka kvoruma, pa je u predmetima iz 2022. i 2023. godine počelo odlučivati tek krajem marta 2024. godine. Od ponovnog aktiviranja Komisije, pravosnažno je okončan 21 predmet, a samo u dva slučaja je dato mišljenje o povredi Etičkog kodeksa. HRA konstatuje da bi Komisija morala objektivnije da utvrđuje činjenično stanje, a ne samo, kao do sada, na osnovu pritužbe i izjašnjenja sudije protiv koje je podnijeta.

Zabilježeno je da je od početka 2023. godine do 1. novembra 2024. pokrenuto deset disciplinskih postupaka, a da je samo u jednom slučaju utvrđena odgovornost sudije (ova odluka u decembru još nije bila pravosnažna). Tri disciplinska postupka (pokrenuta 2020. i 2021.) obustavljena su jer su sudije podnijele ostavke. Pet postupaka je pokrenuto zbog istog disciplinskog prekršaja - nedostavljanja podataka o imovini i prihodima. Ni u jednom nije utvrđena odgovornost sudija, iako je Agencija za sprečavanje korupcije (ASK) prethodno utvrdila da su svi prekršili Zakon o sprečavanju korupcije jer nisu dostavili tačne i potpune podatke o svojoj imovini i imovini supružnika. Takođe, disciplinski tužilac i Disciplinsko vijeće Sudskog savjeta i dalje insistiraju na stavu da nedostavljanje podataka o imovini i prihodima ne predstavlja disciplinski prekršaj ako se učini jednom, tj. ako nije riječ o kontinuiranom kršenju zakonske obaveze. **“Ovakvo tumačenje narušava princip odgovornosti za prijavu imovine i prihoda i otvara prostor za nekažnjavanje i najozbiljnih propusta da se prijavi vrlo vrijedna imovina, pod uslovom da se to učini samo jednom”**, konstatovano je u analizi HRA.

Utvrđeno je i da se pritužbe nisu pokazale kao djelotvorno sredstvo za utvrđivanje odgovornosti sudija za nezakonit rad, jer u dva slučaja, kada su ocijenjene kao osnovane,

nisu dovele do utvrđivanja odgovornosti, zato što je sudija podnio ostavku i postupak je obustavljen.

Konstatovano je i da je nejasno kada odluku o pritužbi treba da donese Komisija za pritužbe, a kada Sudski savjet, i da bi nadležnosti trebalo precizirati.

HRA je predložila i da se brže odlučuje po pritužbama koje građani upućuju Sudskom savjetu (sada se to čini u prosjeku od 4-6 mjeseci), kao i da se disciplinski postupci sprovode u roku od najviše godinu dana, a ne po dvije ili tri godine, kad dolazi do zastarjelosti ili do toga da sudiji prestane funkcija zbog ispunjavanja uslova za penziju.

Izveštaj HRA o radu Tužilačkog savjeta pokazuje znatan napredak u obrazloženju odluka i povećanju broja državnih tužilaca, ali ukazuje i na potrebu daljih izmjena Zakona o Državnom tužilaštvu, posebno u vezi ocjenjivanja i utvrđivanja odgovornosti.

TEMA 7

ANALIZA RADA TUŽILAČKOG SAVJETA U 2023. I 2024.

Četvrti po redu izvještaj *Akcije za ljudska prava (HRA)* o radu Tužilačkog savjeta, za 2023. i 2024. godinu, pokazao je značajan napredak u radu ovog tijela, naročito u poređenju sa stanjem prikazanim u posljednjem izvještaju iz 2022. godine. To se, prije svega, odnosi na obrazloženja odluka koja su većinom unaprijeđena.

U 2023. i 2024. godini Tužilački savjet je odlučio o 42 izbora i napredovanja tužilaca putem bolje obrazloženih odluka. Broj aktivnih tužilaca porastao je sa 85 na 114, a očekuje se da će početkom 2025. godine još četvoro kandidata završiti obuku i početi sa radom.

„Do kraja sledeće godine možemo dostići broj tužilaca blizu onog koji je predviđen za rad u tužilaštvima“, izjavio je Vrhovni državni tužilac Milorad Marković, napominjući da je neophodan broj tužilaca za rad 141.

U posljednje tri godine, četvrtina tužilaca dala je ostavke. Izvršna direktorica HRA Tea Gorjanc-Prelević, istakla je da tzv. funkcionerska naknada, baš kao i kod sudija, omogućava primanje pune plate do dvije godine nakon ostavke, i predstavlja **„pretjeranu i nekorektnu motivaciju za napuštanje odgovornog tužilačkog posla“**.

Ipak, interesovanje mladih pravnika za ulazak u Državno tužilaštvo daje prostora za optimizam – na posljednjem konkursu za 11 pozicija prijavilo se 24 kandidata.

Pozitivan pomak zabilježen je u ocjenjivanju rada državnih tužilaca – više nisu svi ocijenjeni isključivo odličnim ocjenama. Međutim, HRA preporučuje dalje unapređenje

Zakona o Državnom tužilaštvu kako bi se jasno definisali kriterijumi za ocjenjivanje.

„Zakonom propisati da se kvalitet rada državnih tužilaca ocjenjuje na osnovu usvojenih ili odbijenih predloga o određivanju i produženju pritvora, usvojenih pritužbi o odbacivanju krivične prijave, pravosnažnih presuda redovnih sudova, kao i na osnovu broja osuđujućih presuda i usvojenih žalbi“, kazao je autor izvještaja, advokat Veselin Radulović.

Izvještaj pokazuje da je Tužilački savjet u 2023. godini razmotrio 199 pritužbi, a u 2024. čak 204.

„Obim posla ukazuje na istu stvar kao kod Sudskog savjeta, da treba ozbiljno razmotriti profesionalizaciju funkcije bar nekih članova“, saopštila je direktorica HRA Tea Gorjanc-Prelević.

Izvještaj ukazuje na nužnost izmjena Zakona o Državnom tužilaštvu, posebno u vezi sa disciplinskom i etičkom odgovornošću. HRA preporučuje da disciplinski prekršaji budu precizirani, a njihovi opisi jasno različiti od kršenja Etičkog kodeksa, kako bi se obezbijedile odgovarajuće sankcije za propuste.

Za više informacija i detaljan prikaz zaključaka i preporuka, pogledajte **nacrt izvještaja HRA** na ovom [linku](#).

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu utvrdio je jednog kandidata za nedostajućeg člana Sudskog savjeta. HRA smatra da Odbor griješi insistiranjem na izboru samo jednog člana Tužilačkog savjeta prema novim zakonskim odredbama koje uređuju naredni mandat savjeta.

TEMA 8

DIZDAREVIĆ JEDINI KANDIDAT ZA ČLANA SUDSKOG SAVJETA, ČEKA SE KOMPLETIRANJE TUŽILAČKOG SAVJETA

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore na sjednici 5. decembra utvrdio je listu kandidata za nedostajućeg člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Konstatovano je da se na konkurs, raspisan još 1. avgusta, prijavio samo advokat Kasim Dizdarević, koji je i nekadašnji sudija.

Na istoj sjednici je dogovoreno da Odbor pošalje dopis Advokatskoj komori sa molbom da raspiše javni poziv za nedostajućeg člana Tužilačkog savjeta (TS) i predlog dostavi tom skupštinskom radnom tijelu na dalju realizaciju. Dva mjesta u TS upražnjena su nakon što su ostavke, u avgustu i septembru 2024, podnijeli advokati Siniša Gazivoda i Miloš Vuksanović.

Predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Vladislav Bojović je tom prilikom pojasnio da su donošenjem Zakona o Državnom tužilaštvu napravljene izmjene u odnosu na izbor članova Tužilačkog savjeta, pa sada Odbor, umjesto pet, predlaže četiri člana.

Kazao je da Odbor raspisuje javni poziv za dva ugledna pravnika, jednog člana iz nevladinog sektora i da predlaže jednog kandidata za kojeg javni poziv raspisuje Advokatska komora. **“S obzirom na činjenicu da se u Tužilačkom savjetu već nalaze dva ugledna pravnika i jedan predstavnik NVO sektora, Advokatska komora je dužna da raspiše javni poziv za jednog nedostajućeg člana Tužilačkog savjeta”**, objasnio je Bojović.

Međutim, iz *Akcije za ljudska prava* nisu saglasni sa navodima Bojovića i ukazuju da je, shodno novom Zakonu o Državnom tužilaštvu, TS koji je izabran prema prethodnim odredbama zakona obavezan da nastavi sa radom do isteka četvorogodišnjeg mandata, kako je propisano čl. 184f. Dodatno, ističu da član 19 Zakona jasno predviđa da mandat člana TS traje do isteka mandata samog Savjeta, što znači da je riječ o tzv. vezanom mandatu.

“Ako se član naknadno izabere na upražnjeno mjesto, njegov mandat prestaje istovremeno sa mandatom Savjeta. Takođe, ovaj član propisuje da organ koji je izabrao člana mora odmah da izabere novog člana nakon prestanka mandata bilo kojeg člana Tužilačkog savjeta. Odbor je obavezan da predloži, a Skupština da izabere dva nedostajuća člana Tužilačkog savjeta”, naglašavaju iz HRA.

O ovoj temi se razgovaralo i prilikom predstavljanja izvještaja HRA o radu Tužilačkog savjeta u 2023. i 2024. godini, na skupu 27. decembra, i prisutni predstavnici TS su podržali stav da postupak Odbora nije bio u skladu sa prelaznim odredbama Zakona o Državnom tužilaštvu koje su usvojene u junu mjesecu.

TEMA 9

| OPOMENE IZ STRAZBURA ZBOG NEAŽURNOSTI

Neažurnost crnogorskog sudstva stiže na naplatu. Prema odlukama Evropskog suda za ljudska prava, objavljenim krajem novembra 2024. godine, Crna Gora će morati da isplati još 5.130 eura podnosiocima predstavki u tri predmeta.

Odluka suda u Strazburu, zbog dužine trajanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore, donijeta je u predmetima *Kićović protiv Crne Gore* i *Vukašinović protiv Crne Gore*, dok je u predmetu *Žunjić i drugi protiv Crne Gore* donijeta

Crna Gora će platiti 5.130 eura zbog kršenja prava na suđenje u razumnom roku u još tri postupka pred Ustavnim sudom. Neophodno hitno i transparentno rješavanje zaostalih predmeta.

zbog dužine trajanja upravnog postupka pred nacionalnim organima. Postupak u prvom predmetu pred Ustavnim sudom je trajao četiri i po godine, u drugom oko četiri godine, dok je upravni postupak pred nadležnim državnim organima trajao duže od šest i po godina.

Nedavno je Vlada Crne Gore preporučila Ustavnom sudu da u cilju smanjenja dužine trajanja postupaka sačini analizu predmeta koji su u radu duže od tri godine i da ih označi kao prioritete i definiše fiksne rokove za njihovo okončanje.

“Sada kada su i Evropski sud i Vlada upalili alarm, očekujemo da se Ustavni sud konačno angažuje i objavi plan hitnog rješavanja svih zaostalih predmeta”, poručila je za Radio Slobodna Evropa direktorica *NVO Akcija za ljudska prava* Tea Gorjanc-Prelević.

HRA podsjeća da je početkom decembra 2024. bilo neriješeno 1981 ustavnih žalbi, od kojih je najstarija iz 2018. godine, dvije su iz 2019, 13 iz 2020, 284 iz 2021, 412 iz 2022. i 547 iz 2023. godine.

“Pred Evropskim sudom za ljudska prava je ove godine u najmanje 13 predmeta utvrđeno da je prekršeno ljudsko pravo na suđenje u razumnom roku u svim slučajevima u kojima o ustavnim žalbama nije odlučeno tri i po godine, i obavezana je Crna Gora da podnosiocima tih žalbi naknadi štetu. To znači da je već došlo do kršenja prava na suđenje u razumnom roku svima koji su ustavne žalbe podnijeli u prvoj polovini 2021. godine, odnosno u 2020, 2019. i 2018. godini, ako o njima do sad nije odlučeno”, navela je HRA u saopštenju povodom [Međunarodnog dana ljudskih prava](#) (10. decembar).

Suspendovana specijalna državna tužiteljka Lidija Mitrović ponovo osuđena u prvom stepenu na sedam mjeseci zatvora zbog zloupotebe službenog položaja.

TEMA 10

SPECIJALNA DRŽAVNA TUŽITELJKA PONOVO OSUĐENA U PRVOM STEPENU - SEDAM MJESeci ZATVORA ZBOG ZLOUPOTREBE POLOŽAJA

Suspendovana specijalna državna tužiteljka Lidija Mitrović osuđena je na sedam mjeseci zatvora u ponovljenom postupku pred Višim sudom u Podgorici zbog zloupotrebe službenog položaja. Optužena je da je u periodu od novembra 2020. do decembra 2021. godine obustavila krivične postupke protiv četiri osobe osumnjicene za utaju poreza, primjenjujući institut odgođenog krivičnog gonjenja, iako za to nisu bili ispunjeni zakonski uslovi.

Sudija Nenad Vujanović je, obrazlažući presudu, kazao da Mitrovićeva nije imala pravo da donese takvu odluku, jer nisu postojali uslovi za primjenu ovog instituta. Ona je negirala optužbe, tvrdeći da optužene osobe nisu izvršile krivično djelo, jer nisu obavljale oporezivu djelatnost.

Osnovni sud u Baru u decembru je imao 6.589 predmeta raspoređenih na samo sedam sudija, iako je sistematizacijom predviđeno njih 11. Predsjednica suda predlaže skraćenje obuke za buduće sudije na šest mjeseci.

Predlog da se produži trajanje pritvora sa tri na pet godina povučen je iz skupštinske procedure. Neizricanje prvostepene presude u roku od tri godine ukazuje na nesposobnost države da organizuje pravosuđe tako da štiti ljudska prava.

Branilac Mitrovićeve je najavio žalbu protiv presude Apelacionom sudu. Apelacioni sud je prethodno ukinuo prvu prvostepenu presudu kojom je državna tužiteljka bila osuđena na sedam mjeseci zatvora, zbog povrede postupka, te naložio novo suđenje.

Tužilački savjet je prošle godine odlučio da privremeno suspenduje Mitrovićeve sa funkcije specijalne tužiteljke, zbog nesavjesnog obavljanja dužnosti.

TEMA 11

OSNOVNI SUD U BARU - SUDIJE PROSJEČNO OPTEREĆENE 941 PREDMETOM

U Osnovnom sudu u Baru u ovom trenutku radi sedam sudija iako je sistematizacijom predviđeno jedanaest. Jedna od angažovanih sutkinja je u protekloj godini više puta bila na bolovanju, pa je u konačnom na predmetima većinom radilo šest sudija.

Oni su zaduživali tri do četiri puta više predmeta od normiranog, ali to nije uticalo na broj završenih predmeta. Predsjednica Osnovnog suda Bar Tamara Spasojević je za *Primorski portal* kazala da su sudije u prosjeku imale u radu po 941 predmet, dok su, po sudiji, u prosjeku završena 484 predmeta.

Četvrtog decembra je u tom sudu ukupan broj predmeta bio 6.589. Od toga je završeno 3.392, što je 51,51% svih predmeta. Ove godine barski Osnovni sud dobio je 4.110 novih predmeta, od kojih je riješeno 82%.

Spasojevićeva kaže da bi rješavanju problema nedostajućeg kadra, značajno doprinijelo smanjenje trajanja obuke za kandidate za sudije na šest mjeseci, umjesto godine, koliko sada traje. Osnovni sud u Baru u ovom trenutku ima dvije kandidatkinje za sutkinje koje se obučavaju u toj sudskoj instanci.

TEMA 12

POVUČEN PREDLOG O IZMJENAMA ZKP-A O PRODUŽENJU PRITVORA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku (ZKP), kojim je, između ostalog, bilo predviđeno da se osumnjičenima može produžiti pritvor sa tri na pet godina, ukoliko ne dođe do donošenja prvostepene presude, povučen je iz skupštinske procedure.

To su učinili predlagači tog zakonskog rješenja, poslanici Pokreta Evropa sad Vasilije Čarapić i Miodrag Laković, nakon što su predstavnici vladajućih partija – Nove srpske demokratije, Demokratske narodne partije i Bošnjačke stranke, kao i opozicione Demokratske partije socijalista, saopštili da neće podržati taj predlog zakona.

Podsjećamo, iz Pokreta Evropa sad su predlog opravdali složenošću postupaka koji se odnose na teška krivična djela poput organizovanog kriminala, terorizma i ratnih zločina. Naveli su da takvi slučajevi često uključuju veliki broj izvršilaca, svjedoka i međunarodni karakter, što zahtijeva duže vrijeme za vođenje postupka.

Iz *NVO Akcija za ljudska prava* su ranije osporavali predlog poslanika Pokreta Evropa sad, naglašavajući da produženje pritvora u slučaju neizricanja prvostepene presude nije rješenje.

“To ukazuje na nesposobnost države da organizuje svoje pravosuđe tako da zaštiti ljudska prava, iako joj je to osnovni zadatak”, poručila je direktorica HRA Tea Gorjanc-Prelević.

Ona je naglasila da je poražavajuće odustati od jedne garancije ljudskih prava zbog nesposobnosti države da organizuje svoj sudski sistem tako da može da donese presudu u roku od tri godine.

Suđenje sudiji Draganu Mrdaku i zapisničarki Sonji Marković zbog falsifikovanja presude je nastavljeno u Višem sudu u Podgorici. Oboje negiraju optužbe. Nastavak suđenja zakazan je za februar.

TEMA 13

SUOČAVANJE SUDIJA U PODGORIČKOM VIŠEM SUDU ZBOG SPORNE PRESUDE

U Višem sudu u Podgorici nastavljeno je suđenje optuženom sudiji Višeg suda u Bijelom Polju Draganu Mrdaku. On se tereti da je falsifikovao osuđujuću presudu i, bez znanja dvojice kolega iz sudskog vijeća, preinačio je u novu kojom je, navodno, nastupila zastara. U pitanju je predmet protiv dvije službenice jedne kolašinske banke zbog krivičnog djela zloupotreba položaja u privrednom poslovanju (koje, po zakonu, ne zastarijeva).

Sudija Mrdak je, u vezi sa optužbama, suočen s kolegom Ivanom Adamovićem, članom pomenutog vijeća, koji je tvrdio da u tom predmetu nikad nije donijeta odluka o zastari, već da su optužene osuđene na devet mjeseci zatvora. On je bio izričit da drugog vijećanja (previjećanja) o spornom predmetu nije bilo.

Sa druge strane, Mrdak je kazao da nije izmijenio odluku u spornom predmetu bez znanja dvojice kolega iz vijeća.

Adamovića je optužio da neće da prizna da su svi zajedno pogriješili jer je tada aplicirao za predsjednika Višeg suda, te da mu nije odgovaralo da ga o tome pitaju prilikom intervjua.

Na optuženičkoj klupi je i Mrdakova zapisničarka Sonja Marković, koju sud tereti da je po sudijinom nalogu korektorom izbrisala odluku vijeća i napisala odluku o zastari. I Mrdak i Markovićeve negiraju optužbe. Nastavak suđenja zakazan je za februar kada bi trebalo da bude saslušan i treći član sudskog vijeća Dragan Dašić.

| KRATKE VIJESTI

IZABRANA PREDsjednica Višeg suda za prekršaje, slijede novi konkursi

Sudski savjet je na sjednici 13. decembra za predsjednicu Višeg suda za prekršaje Crne Gore izabrao Larisu Begović, dosadašnju vršiteljku dužnosti predsjednice i sutkinju tog suda, dok su nove sudije dobili Viši sud u Bijelom Polju (dvoje sudija) i Privredni sud Crne Gore (jedan sudija).

Sudski savjet je donio odluku i da se raspišu slobodna sudijska mjesta u Vrhovnom sudu, Višem sudu za prekršaje Crne Gore, kao i u sudovima za prekršaje.

TUŽILAČKI SAVJET: INTERVJUI ZAVRŠENI, KANDIDATI UPUĆENI NA OBUKU

Tužilački savjet obavio je intervju sa kandidatima za izbor dva državna tužioca u Vrhovnom državnom tužilaštvu, a rezultati će biti naknadno saopšteni. Devet kandidata raspoređeno je na inicijalnu obuku u osnovna državna tužilaštva u Podgorici, Bijelom Polju, Rožajama, Beranama i Kotoru. Razmatrane su i pritužbe na rad tužilaca, od kojih su 24 odbijene, a 4 prihvaćene.

